

Motion till riksdagen 2020/21:3282

av **Fredrik Malm m.fl. (L)**

Liberal politik för ett starkare Europasamarbete

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett fördjupat europeiskt samarbete inom klimat- och miljöpolitik i enlighet med EU:s gröna giv och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en europeisk skatt på koldioxid och en europeisk flygskatt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att modernisera EU:s jordbrukspolitik och överföra anslag från jordbruksstödet till forskning och utveckling och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska införa euron som valuta och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om svenskt medlemskap i den europeiska bankunionen och full anslutning till finanspakten och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den ekonomiska återhämtningen efter covid-19 och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla den inre marknaden samt stärka den europeiska frihandeln med resten av omvärlden och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU:s yttre gräns och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett europeiskt FBI och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny gemensam migrationspolitik och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU:s inriktning i utrikespolitiken och ändring av beslutsförfarandet inom dessa frågor och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördjupa det europeiska försvarssamarbetet och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om relationen till Storbritannien efter brexit och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en fortsatt utvidgning av EU och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka tillgängligheten till, insynen i och transparensen i EU:s institutioner och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bidrag från EU ska kunna villkoras och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mänskliga rättigheter och rättsstatens principer i EU och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa hinder för gränsöverskridande infrastruktur i EU och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Europaparlamentets ställning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en reglering av spelmarknaden på europeisk nivå, utöver vad som finns i dag avseende rapporteringskrav för spelbolag, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Europeiska unionen grundades för att försvara fred och frihet i Europa. Som ett motgift mot kommunism, fascism och nazism valde de fria västerländska demokratierna att gå samman för att säkra demokrati, marknadsekonomi och frihet. EU är framgångsrikt.

Idag löser vi konflikter vid förhandlingsborden – inte på slagfälten. Demokratin i Europa har stärkts. Berlinmuren föll för att människor i öst längtade efter den frihet som försvarades i väst och som EU stått som garant för. Europeiska unionens betydelse för den välförhållanden som skett i Europa under efterkrigstiden går inte att överskatta.

Klimatet är en av mänsklighetens största utmaningar. Klimathot och miljöförstöring stannar inte vid nationsgränserna och därför är internationellt samarbete avgörande. EU ska vara världens bästa miljöorganisation och gå i täten för att ställa om från fossilberoende till hållbara samhällen. Det är bara tillsammans i Europa som vi kan säkerställa en hållbar utveckling där vi skyddar vår miljö och vårt klimat. Internationellt ska EU ta kampen för att rädda klimatet, våra hav och den biologiska mångfalden. Den som smutsar ned måste också betala mer och det ska bli enklare att göra smarta miljöval. EU måste gå i täten och visa att det är möjligt att ställa om från fossilberoende till hållbara gröna samhällen.

Sverige står fortfarande utanför eurozonen tillsammans med länder som Tjeckien, Ungern, Polen, Rumänien och Bulgarien. För en god framtida handel, en stark svensk ekonomi och ett gott investeringsklimat är euron avgörande. Det har de senaste årens volatila, och ofta svaga, kronkurs visat. En svag krona hotar småföretagarna, och när risken för en avtalslös brexit ökar står mycket att förlora för svensk ekonomi.

Att Sverige har mist en av våra närmaste allierade i EU väcker frågan om hur vi på bästa sätt ska kunna säkra vårt framtida inflytande i EU. Ekonomin står också inför

stora svårigheter ur ett globalt perspektiv, med bland annat överhängande handelskrig som snabbt kan förändra handelsklimatet. Samtidigt befinner sig EU och resten av världen i en historiskt djup lågkonjunktur som kommer få mycket stora konsekvenser.

Terror, migration, sjukdom, gängkriminalitet och desinformation är alla krafter som har till mål att underminera demokratin. Vi behöver möta dessa utmaningar tillsammans med våra demokratiska europeiska grannländer. Dagens polissamarbete, det så kallade Europol, är för svagt. Samarbetet måste utvecklas till ett europeiskt FBI med operativa befogenheter. Den gemensamma polisen måste kunna driva förundersökningar och utreda brott där fler länder är inblandade. Det stöldgods som förs ur landet borde vid upptäckt av tullpersonal bli omhändertaget av internationell polis vid ankomst till angränsande land. Idag har den inhemska tullen varken befogenheter eller möjligheter till sådana interventioner, vilket lämnar både Sverige och resten av Europa öppet för den organiserade kriminaliteten. Gränsöverskridande kriminalitet måste lösas med gränsöverskridande åtgärder.

Men nu utmanas Europeiska unionen av ideologier som vill radera den. Under efterkrigstiden kom hotet från vänster, idag är det högnationalister som är på frammarsch. De är emot frihandelsavtal och klimatavtal, de vill att länder samarbetar mindre och sköter sig mer själva. Brexit är ett uttryck för den nationalistiska och populistiska vågen, likaså Trump i USA. Ungern och Polen går i snabb takt i en auktoritär riktning och inskränker den liberala demokratin och rättsstatens principer. Samtidigt finns hotet från Ryssland och Putin och ett ekonomiskt allt starkare Kina som utmanar Europa. Utmaningarna vi står inför är omfattande, men de går att lösa – om vi gör det tillsammans.

Tillsammans med andra EU-länder kan vi försvara de liberala värderingarna, ta strid för en klimatsmart framtid, stå starka mot Putin, växa i en tuffare konkurrens mot Kina och hävda oss mot Trumps handelshinder.

Europa står nu inför ett vägskäl. En del partier vill lämna EU, andra är skeptiska och tycker att det är lagom där vi är idag. Liberaler vill ta en annan väg. Vi vill göra som Merkel i Tyskland och Macron i Frankrike, de länder som bär själva essensen av Europatanken: Vi vill fördjupa gemenskapen. Vårt budskap är att det behövs mer samarbete i ett starkare Europa.

Sveriges roll i EU

Sverige ska ta täten i EU:s reformarbete. Sverige ska återigen bli ett land i EU:s kärna, som driver på för effektiva institutioner och beslutsprocesser som präglas av öppenhet och insyn. Nedan listar vi de prioriteringar som Sverige bör föra och verka för inom EU.

Den europeiska gröna given

Det är centralt att Sverige står upp för och prioriterar arbetet inom EU med den europeiska gröna given som är kommissionens övergripande plan för att EU ska bli klimatneutralt senast 2050. Ett klimatneutralt EU innebär en kraftigt ökad ambitionsnivå där bland annat utsläppen av växthusgaser ska minska med 50–55 % till 2030, i kontrast till den tidigare målsättningen på 40 %. För att uppnå målet med ett klimatneutralt EU kommer kommissionen granska, och vid behov revidera, all tidigare lagstiftning och direktiv. Målet med den gröna given är att ställa om EU till en grön klimatneutral union

samtidigt som den ekonomiska tillväxten fortsätter. Mellan 1990 och 2018 minskade EU sina utsläpp med 23 % samtidigt som ekonomin växte med 61 %, vilket visar att det inte behöver vara en motsägelse att både minska utsläpp och behålla ekonomisk tillväxt.

Den gröna given kommer innebära stora förändringar för en mängd sektorer, både på EU-nivå och nationellt för Sverige, och hela den inre marknaden kommer att styras mot grön och hållbar tillväxt. Vad de exakta implikationerna blir är det för tidigt för att säga, men kommissionen har flaggat för att all tidigare lagstiftning ska ses över, och vid behov anpassas för att målet om ett klimatneutralt Europa till 2050 ska uppnås.

Behovet av en cirkulär ekonomi, utfasning av fossila bränslen, grön omställning av industrin och en renoveringsvåg sammanfattar kommissionens huvudsakliga fokus i den gröna given. Arbetet med att bli en helt klimatneutral kontinent kommer dock påverka nästan samtliga politiska områden och sektorer. Under de närmaste åren kommer flera konkreta förslag läggas av kommissionen som medlemsländerna och Europaparlamentet då får ta ställning till. En stor del av förslagen i den gröna given är punkter Liberalerna drivit sedan tidigare och arbetat för att reglera på EU-nivå.

Ett fördjupat och effektivt europeiskt arbete för klimatet

För att nå Parisavtalets klimatmål krävs ett brett klimatsamarbete inom Europa, pragmatisk politik och smarta investeringar. Det är viktigt och välkommet att EU nu har en gemensam ambition om att nå nettonollutsläpp till 2050 liksom delmålet till 2030. Dessa mål kan behöva skärpas ytterligare framöver om vi ser att vi inte kommer nå ambitionerna i Parisavtalet.

För klimatets skull behövs, precis som FN:s klimatpanel understryker, kärnkraften. Forskningsbudgeten på EU-nivå ska öka och en större andel ska avsättas för forskning och till specifika satsningar på säker kärnkraft. Medlemsländerna måste uppmuntras att behålla och utveckla kärnkraften, och istället avveckla olja och kol och undvika beroende av rysk gas. Energiunionen bör utvecklas och EU:s elnät vidare sammanlänkas.

Tåget behöver också bli lättare för konsumenter att använda. Flyget har tidigare dominerat som transportmedel, dels på grund av tågens svårframkomlighet, dels på grund av hög och osäker prissättning. Lagstiftningen inom tåginfrastrukturen behöver harmoniseras över landsgränserna och fler stamlinjer behöver föras in mellan Europas storstäder.

Alla transporter ska bära sina klimatkostnader, oavsett om de sker på land, på vatten eller i luften. Det är orimligt att flygets bränsle inte beskattas på samma sätt som andra fordonslag. Liberalerna vill därför införa en bränslebaserad flygskatt för resor inom och mellan EU-länder som tar sikte på flygets faktiska utsläpp.

EU:s luftrum ska bli gemensamt för att ta fram så effektiva flygrutter som möjligt. Ett gemensamt luftrum möjliggör direkta flygrutter för minskade utsläpp och ekonomiska vinster. Flyget kommer även efter covid-19-pandemin vara en viktig del av den europeiska infrastrukturen och det är av högsta vikt att EU understödjer forskningsarbetet för klimatsmarta flyg såsom t.ex. elflyg.

Utsläpparen ska stå för kostnaden

Det behövs en koldioxidskatt på europeisk nivå så att det inte lönar sig att flytta utsläpp till EU-länder med lägre klimatambitioner. Genom en sådan skatt kan EU även med trovärdighet trycka på för att få fler länder i världen att följa efter. Skatten ska på sikt tas in på EU-nivå och vara en intäkt till EU-budgeten. Som ett första steg bör en harmoniserad lägstanivå för koldioxidbeskattning i EU:s medlemsländer införas.

Liberalerna vill också avveckla subventionssystemet av fossila bränslen som på sikt ska avslutas helt för att ge utrymme för nya klimatsmarta energialternativ. Istället vill vi bygga ut EU:s system för utsläppshandel som syftar till att reducera växthusgaserna. Systemet behöver vidareutvecklas, så att flera av de sektorer som idag står utanför ETS på sikt införlivas i systemet. Samtidigt bör mängden tillgängliga utsläppsrätter kontinuerligt ses över eftersom priset på utsläppsrätter historiskt varit alltför lågt. Ett gemensamt golv för priserna i det europeiska handelssystemet för utsläppsrätter kan bli ett viktigt steg på vägen mot en gemensam europeisk koldioxidbeskattning.

Åtgärder för att klara klimatmålen ska ingå i EU:s frihandelsavtal och åtgärder bör kunna vidtas mot länder som försöker gynna sin inhemska industri på bekostnad av klimatet. Vi välkomnar EU:s pågående arbete med att motverka avskogning på grund av import av exempelvis soja, palmolja, kött, kakao eller timmer och anser att detta så snart som möjligt måste landa i skarpa åtgärder.

Ekonomiska och innovativa klimatinvesteringar

EU ska minska sina egna koldioxidutsläpp, men också investera i miljövänlig teknik i andra länder där utsläppen kan minska ännu mer per satsad krona. Genom riktat klimatbistånd kan EU göra stora insatser för en hållbar utveckling i utvecklingsländer med växande ekonomier. Mängden negativa utsläpp måste också främjas genom framtagning av ny teknik för att binda koldioxid, men också för att värna om effektiv naturlig bindning. På så sätt kan vi verkliggöra målsättningen för Parisavtalet och verka för en hållbar framtid för framtida generationer.

Insatser för miljöeffektiv handel och transport

Varje år dör i Europa upp emot 400 000 människor i förtid till följd av luftföroreningar. Att EU:s luftkvalitetsnormer efterlevs i hela EU är avgörande för att minska dödsfall och för att se till att människor i våra städer har ren luft att andas. Kommissionen måste få större möjligheter att sanktionera de medlemsstater som inte efterföljer direktiv om åtgärder för ökad luftkvalitet. EU ska också verka för att transporten både på land och till sjöss är mer effektiv och borde därför tillåta större, tyngre lastbilar i den internationella trafiken. Ett pilotprojekt om en aktiv trafikledning bör införas i Östersjön för att minska mängden oljeutsläpp, öka trafikbevakningen och öka kapaciteten vid eventuell olycka.

Dagens skattereduktioner till fossilt bränsle inom sjöfarten måste avskaffas. Sjöfarten bör omfattas av ett reduktionsplikssystem med krav på drivmedelsleverantörer att leverera en viss andel biodrivmedel och viss klimatprestanda per år. Efter införandet av EU:s svaveldirektiv har sjöfartens svavelutsläpp minskat och den huvudsakliga utmaningen är nu att hantera utsläpp av kväveoxid och partiklar.

Skapa utrymme för klimatsmarta alternativ till plast

Liberalerna vill se en bindande målsättning om att all plast i EU ska vara återvinningsbar senast 2030. Vi stödjer ett förbud mot vissa engångsartiklar av icke återvinningsbar plast och vill se en europeisk avgift på plast som inte återvinns. Det driver på EU-länderna att öka takten i återvinningen. Liberalerna vill även införa ett gemensamt system för pant på flaskor och aluminiumburkar i EU och tydligare regler på den inre marknaden för miljöhänsyn i utformningen av förpackningar.

Europa bör gå i täten för att främja en politik där avfall betraktas som en råvara och där vi blir bättre på att skapa kretslopp och på att återvinna och återanvända material. Med gränsöverskridande krav på medlemsländers avfallshantering kan EU verka för en snabbare utveckling av en cirkulär ekonomi genom hela unionen.

Förbättrat natur- och vattenskydd

EU:s vattendirektiv är tänkt att säkerställa god vattenkvalitet i våra vattendrag men har tyvärr inte lett till de förbättringar som krävs. Liberalerna vill se tydligare definitioner och målsättningar och färre möjligheter till undantag. Regelefterlevnad ska kontrolleras och regelbrott ska resultera i åtgärdsplaner som granskas av den europeiska miljöbyrån. Vid otillräcklig avhjälp ska sanktioner kunna utdömas.

Habitatförluster, miljödegradering, tjuvjakt och spridning av invasiva arter är bara några av utmaningarna vid sidan om klimatet och nedsmutsningen av våra hav. Liberalerna vill att EU ska ta initiativ för att stärka internationella processer inom ramen för FN:s konvention om biologisk mångfald (CBD) genom att föra upp frågan på högsta politiska nivå. EU borde också ta större plats i förhandlingar och samarbeten om marint skydd. Våra hav och vattendrag behandlas idag som globala soptippar. Den plast som hamnat i haven måste EU verka för att samla upp och rena, men samtidigt ta fram nedbrytbara plastalternativ. EU-länderna måste också sluta exportera plast till länder som inte klarar av miljövänlig sophantering.

Förbättra kemikalielagstiftningen

EU:s kemikalielagstiftning ska bygga på försiktighetsprincipen och strikt vetenskapliga bedömningar. Liberalerna vill fortsätta arbetet med att utveckla EU:s kemikalielagstiftning (Reach) så att kemikalier som används är säkra och näringslivet ges tydliga och förutsägbara spelregler. Processerna inom Reach bör bli mer proaktiva för att mer effektivt kunna få bort farliga kemikalier från marknaden. Särskilt fokus bör läggas på att fasa ut miljöskadliga bekämpningsmedel och hormonstörande ämnen. Det behövs ökad transparens kring kemikalieinnehåll i varor och material i hela leverantörskedjan, även för importerade varor.

Konkurrenskraftigt och forskningsbaserat jordbruk

Liberalerna kommer fortsätta verka för att EU:s budget i framtiden ska minska utgifterna till jordbruket. När möjlighet ges ska Sverige i förhandlingar lyfta att hälften av jordbruksstödet bör omfördelas och satsas på utveckling och forskning inför framtiden. Jordbruket i EU som helhet behöver effektiviseras för att bidra till framtida klimatmål,

samtidigt som en växande befolkning globalt kan försörjas. Därför behöver marknadsstörande regler fasas ut.

Liberalerna vill dock behålla landsbygdsprogrammet, som är viktigt för miljöskydd och för att bevara öppna ängsmarker, och biologisk mångfald. Programmets miljöinriktning bör stärkas och breddas till att omfatta restaurering av våtmarker och andra biotoper med stort miljömässigt värde. Ett starkare skydd för djur ska också införas där kontrollen av internationella lagar efterlevs och är mer än bara signalpolitik.

Vi vill att EU:s veterinärmyndighet ska se till att det regelverk som EU inför också appliceras. Liberalerna vill också skärpa tillsynen av användningen av antibiotika inom djurskötsel för att värna om antibiotikans framtida nytta. Hotet från multiresistenta bakterier är allvarligt och måste bekämpas enhetligt.

En modern fiskeripolitik

Det europeiska fisket måste hållas inom ramen för vetenskapliga bedömningar av vad bestånden av fisk tål. Miljövänligt fiske bör även kunna premieras genom högre tilldelning av fiskekvoter, inom ramen för den totala tilldelningen. Skadliga fiskemetoder ska förbjudas och fiske av arter som är hotade ska begränsas eller tillfälligt stoppas.

Återhämtningen efter covid-19-pandemin

Covid-19-pandemin medför aldrig tidigare skådade svårigheter för vår tids globaliserade ekonomi. Därför blir de kommande åren viktiga för världshandeln. Ska världens länder sluta sig eller stå starka tillsammans? Sverige har inte råd med det senare. Därför ska vi som en liten öppen ekonomi gå i bräschen för en omfattande handelsstrategi inom EU och Sverige ska göra allt som står i vår förmåga för att bidra till att åter ge Världshandelsorganisationen, WTO, som nu är förlamad av handelspolitiska motsättningar, dess tyngd och auktoritet.

Som ett litet exportberoende land är Sverige helt beroende av återhämtningen i EU och vår omvärld. När det går bra för Europa går det bra för Sverige. Men Sverige befinner sig i ett globalt sammanhang där auktoritära idéer och ledare vinner makt. Under det senaste decenniet har det liberala samhällets landvinningar attackerats. Populister ifrågasätter demokratiska principer om en begränsad statsmakt och fria medier. Auktoritära ledare använder covid-19-pandemin för att stärka greppet om sina samhällen.

Den liberala vägen är en annan. Vi vill ha ett Sverige som deltar helhjärtat i EU, Nato och FN och som ger ett ökat stöd till demokratikämpar i ofria länder. Vi vill ha ett Sverige där alla känner sig delaktiga och bidrar till att värna demokratin. Vi vill ha ett EU som med gemensam kraft arbetar för tillväxt och ekonomisk återhämtning, demokrati och mänskliga rättigheter.

Sverige kan inte återstarta så länge det är tvärstopp i ekonomin i övriga EU. För ett exportberoende land som Sverige är välståndet direkt beroende av återhämtningen i hela EU som är det svenska näringslivets hemmamarknad.

EU kan och behöver spela en större roll i återhämtningen efter covid-19-pandemins akuta fas. EU-samarbetet behövs för den fria rörligheten, ekonomin, handeln, klimat-

arbetet och de demokratiska och rättsstatliga principerna. Allt detta är nu satt under press i Europa.

Det dröjde för länge innan EU på fullt allvar ägnade covid-19-pandemin den kraft och uppmärksamhet som krisen fordrade. Denna senfärdighet drabbade hårdast de länder där viruset först fick fäste, som Italien och Spanien. Efter att EU väl började agera har dock unionen kunnat komma med kraftfulla och samordnade insatser för att underlätta krisbekämpningen, inklusive ekonomiska stödåtgärder.

För att Sverige ska kunna bidra till detta behöver vi vara en helhjärtad partner i EU-samarbetet och en del av EU:s kärna. Men i dag riskerar vi snarare att tappa inflytande i unionen. Genom att stå utanför euron, bankunionen och EU:s åklagarmyndighet står Sverige utanför centrala delar av samarbetet, och när Storbritannien lämnade unionen tappade vårt land en viktig allierad i handelsfrågor. När den svenska regeringen nu dessutom väljer en linje i budgetförhandlingarna som isolerar Sverige från merparten av unionens länder ökar risken att vårt land hamnar vid sidan av.

EU behöver ha större möjligheter att koordinera och underlätta åtgärder över gränserna i händelse av svåra civila kriser. EU:s civilskyddsmekanism utövas via det europeiska centret för samordning av katastrofberedskap (Emergency Response Coordination Centre, ERCC). Dagens system bygger på frivillighet och är sårbart. Vi vill dels stärka ERCC:s samordnande roll, dels att EU ska gå vidare med att införskaffa gemensamma beredskapsresurser som kan komma alla länder till hjälp.

Svensk anslutning till euron

Euron är ett både politiskt och ekonomiskt projekt som underlättar gränsöverskridande handel och ekonomisk integration. Dessutom är det i kretsen av euroländer som allt fler viktiga ekonomisk-politiska beslut fattas. Vi vill skapa framtida ekonomisk stabilitet med energiavtal som skrivs i euro, ökat skydd mot framtida ekonomiska kriser och att Sverige går med i bankunionen. Sverige och svensk handel förlorar på att stå utanför eurosamarbetet, och utanförskapet riskerar att förvärras nu när Storbritannien lämnat EU eftersom vi då mist en viktig allierad. Därför vill Liberalerna att Sverige ska införa euron som valuta.

En stabilare penning- och finanspolitik inom eurozonen

Liberalerna anser att stabilitetsmekanismen (ESM) ska stärkas och ges utökade muskler för att förebygga finansiella kriser. Sverige bör fullt ut ansluta sig till finanspakten som är ett krav inom eurozonen och ratificera till nationell lag. EU i allmänhet måste återgå till de finanspolitiska regelverken så snart som möjligt efter den akuta krisen. Stabila finanser är en förutsättning för att klara framtida ekonomiska kriser. Företag som skatteplanerar inom EU ska också motverkas genom införandet av en gemensam bolagsskattebas för gränsöverskridande företag. Vi vill att EU arbetar för att få på plats dessa regler (CCCTB) så snart som möjligt.

Ökad ekonomisk rörlighet inom EU

EU:s marknad är en stor bidragande faktor till dagens välstånd. EU måste fortsätta slå vakt om den fria rörligheten för varor, tjänster och kapital och motsätta sig medlems-

länder försök till protektionism. Vi vill göra det enkelt för företag att verka inom EU och vill därmed minska på regelbördan för näringsidkare. Samtidigt måste medlemsländerna bli mer transparenta med hur de implementerar EU:s lagstiftning. Det skulle bidra till en förenklad planering för företag, säkrare investeringar och ett företagsklimat som är enklare att förhålla sig till. Klyftan mellan arbetslösa och företag som behöver arbetskraft behöver också minska. Den fria rörligheten inom EU spelar här en nyckelroll och innebär att arbetssökande kan ta sig till de områden som efterfrågar arbetskraft. För ytterligare förenkling för arbetssökande behöver vi också harmonisera kompetensreglerna inom EU. På så sätt undanröjs behov av vidareutbildning för redan certifierad kompetens.

Ökat kvinnligt arbetskraftsdeltagande

En större andel av Europas kvinnor måste komma ut i arbetslivet och få ökad ekonomisk frihet att styra sina liv. EU:s länder har inte råd att ha världens bäst utbildade hemmafruar. Sverige ska vara drivande i att EU uppmuntrar medlemsländerna till avskaffad sambeskattnings och till satsningar på barn- och äldreomsorg. Här är den sociala pelarens ställningstagande för tillgång till barnomsorg till rimligt pris ett viktigt verktyg.

Konsekventa sanktioner vid brott mot grundläggande rättigheter

EU saknar tillräckliga mekanismer för att motverka kränkningar av grundläggande rättigheter. Flera EU-länder kränker i dag systematiskt rättsstatens principer och medborgarnas grundläggande rättigheter. Den kommande långtidsbudgeten måste innehålla tydlig konditionalitet på respekt för rättsstatens principer och demokrati. Sammanhållningsfonder och andra ekonomiska stöd ska bara gå till länder som fullt ut respekterar grundläggande fri- och rättigheter och rättsstatens principer. EU:s byrå för grundläggande rättigheter ska stärkas bland annat för att intensifiera arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck.

EU måste verka för att rättigheterna för personer med funktionsnedsättningar respekteras i alla medlemsländer. EU ska också arbeta mot diskriminering, stärka rättigheter för hbtq-personer och funktionsnedsatta, verka mot rasism och extremism samt värna om aborträtten. De mänskliga rättigheterna står inskrivna i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och i Lissabonfördraget som samtliga medlemsländer skrivit under.

En gemensam migrationspolitik

För att EU:s inre marknad och Schengenområdet ska fungera krävs att alla medlemsländer tar ett gemensamt ansvar för migrationen. Alla EU-länder har skrivit på Genèvekonventionen och har ett ansvar inför en gemensamt fungerande asylpolitik. De länder som vägrar ta sin del av ansvaret ska få minskat ekonomiskt stöd från EU. Det nya förslaget om en gemensam migrationspolitik som nyligen presenterats av kommissionen syftar till att alla länder i EU tar ett större ansvar för asylmottagningen och måste snabbt komma på plats. EU har en viktig tid framöver där den nya asylmyndigheten behöver få en starkare roll för att se till att regelverken för asylmottagande

efterlevs och att beslut fattas i asylärenden med grund i pålitlig och likvärdig information.

För att värna asylrätten och slå vakt om ett fungerande asylsystem måste de som saknar skyddsskäl återvända till sina hemländer. Incitamenten för ursprungsländerna att återta sina medborgare behöver öka, till exempel genom en koppling mellan EU:s bilaterala bistånd till ett land och återtagande av landets medborgare. Men det behövs också fler lagliga vägar in till Europa. Ett EU-system för vidarebosättning av kvotflyktingar skulle också avlasta grannländerna i konflikternas närområden som idag tar ett stort ansvar för att ta emot flyktingar. Ett ökat humanitärt stöd till konfliktområden bidrar också till en minskning av dödsfall på Medelhavet och exploatering av människosmugglare.

EU:s medlemsländer har också tillsammans över 2 000 ambassader och konsulat runt om i världen. Alla länder har dock inte dessa representativa institutioner överallt. För att effektivisera arbetet och öka antalet platser för konsulär hjälp bör EU:s delegationer förstärkas och ta över det konsulära stödet både till EU-medborgare och till den som söker Schengenvisum.

Ett europeiskt FBI

För att motarbeta den kriminalitet som sträcker sig alltmer över gränserna och täta de hål i svensk lagstiftning som internationella ligor utnyttjar behöver Europa införa en gränsöverskridande polis. Dagens polissamarbete, det så kallade Europol, är för svagt. Samarbetet måste utvecklas till ett europeiskt FBI med operativa befogenheter. Den gemensamma polisen ska kunna driva förundersökningar och utreda brott där fler länder är inblandade. På så sätt kan olika länders perspektiv sammanställas och internationella ligor kan lättare lagföras.

En stärkt EU-åklagare

EU behöver en verkligt gränsöverskridande åklagarmyndighet med befogenhet att bedriva förundersökningar och beordra spaning och tillslag i flera länder samtidigt när det rör sig om EU-brott. En sådan åklagarmyndighet skulle vara en viktig förstärkning av det europeiska samarbetet mot grov och gränsöverskridande brottslighet. Ett första steg mot en sådan myndighet är den begränsade åklagarmyndighet (Eppo) som inleder sin verksamhet i slutet av året, med rätt att utreda brott mot EU:s finansiella intressen.

Sverige har, tillsammans med endast Ungern och Polen, valt att ställa sig helt utanför detta fördjupade samarbete. Regeringen har dock nyligen tillsatt en utredning för att utreda förutsättningarna för ett framtida svenskt inträde i Eppo. Liberalernas inställning är tydlig: Sverige ska så snart det är möjligt delta i Europeiska åklagarmyndighetens arbete och driva på för att dess mandat stegvis utökas. Vi anser att Sverige ska vara drivande för att utöka mandatet till att också, i ett första steg, inkludera terrorbrott.

Gemensam gränsbevakning och polisiärt samarbete

EU ska fortsätta att vara öppet och verka för fri rörlighet mellan länderna. Detta får dock inte ske på bekostnad av en ökad människohandel, vapensmuggling eller en

försvagning av Schengenområdets yttre gräns. Genom ett ökat samarbete mellan medlemsländernas myndigheter vill vi ta fram ett europeiskt vittnesskyddsprogram, en gemensam polisiär underrättelsetjänst och ett ökat, effektivt, informationsutbyte.

Liberalerna vill se att medlemsländerna på sikt ger EU hela ansvaret över den yttre gränskontrollen. Gränsskyddsmyndigheten måste därför kraftigt förstärkas och byggas ut. I det fall säkerhetsläget eller migrationsflödena skulle förändras måste beredskap finnas för att vid behov skyndsamt återinföra tillfälliga kontroller internt, mellan EU:s länder. Men den långsiktiga lösningen ska vara att ha ett starkt yttre skydd så att den fria rörligheten inom EU kan återupprättas och de länder som inte tar sitt ansvar ska kunna suspenderas ur Schengenavtalet.

Motverka terrorism och brottslighet

Vapenlagstiftningen måste utformas så att vapen inte hamnar i orätta händer, samtidigt som den inte skapar orimliga hinder för den som på ett ansvarsfullt och lagligt sätt vill ägna sig åt exempelvis jakt och sportskytte. Liberalerna röstade emot skärpningen av EU:s vapendirektiv eftersom förslaget brast i detta avseende. EU bör fokusera på att bekämpa de illegala vapen som finns runt om i unionen och motverka att fler illegala vapen smugglas in till EU. Detta kräver även att de nationella tullmyndigheterna får bättre kapacitet och ökade resurser.

Öka försvarssamarbetet

Nato är Sveriges viktigaste samarbetsorganisation för säkerhet och försvar. Sverige ska ansöka om medlemskap i Nato och som medlem arbeta för införandet av ett demokratikriterium för medlemskap. Dock måste Europas länder själva öka sin försvarsförmåga. EU ska verka för att medlemsländerna ökar sina nationella kapaciteter och att samarbetet mellan EU:s nationella försvar ökar.

European Intervention Initiative är skapat för att snabbt kunna sätta in trupper eller på annat sätt möta kriser som hotar den europeiska säkerheten. Sverige gick med i EII under 2019 för att kunna erbjuda att bidra med militära trupper, något som Liberalerna länge har varit pådrivande för.

Europas länder bör också öka sin egen beredskap och försvarsförmåga. PESCO (det permanenta strukturerade försvarssamarbetet) är ett viktigt steg för att stärka det militära samarbetet inom EU. Sverige ska i högre grad delta i PESCO och vara drivande för nya program. PESCO är ett komplement till Nato och ska inte ersätta denna centrala organisation för Europas säkerhet.

Ta den digitala krigföringen på allvar

Det nya teknikparadigmet är inte bara en viktig positiv utveckling utan kan också utnyttjas på många olika negativa sätt, dels genom propaganda och desinformation som vi bevittnat i bland annat Ukraina, USA, England och Kina, dels genom angrepp mot känsliga samhällsviktiga funktioner. För att motverka digital krigföring bör resurserna till Stratcom inom EU:s utrikestjänst flyttas till en befintlig eller ny EU-myndighet och dess budget flerdubblas för att enheten ska kunna arbeta effektivt. Sverige borde också gå med i EU:s cyberförsvar och dels dela med sig av sin kunskap, dels ta del av den

kapacitet som Pesco erbjuder. Sårbarheten i det svenska digitala samhället måste tas på allvar.

En gemensam utrikespolitik med fokus på demokrati

EU:s utrikespolitik ska fokusera på demokratiska värderingar och sätta krav på folkvalda församlingar och mänskliga rättigheter. Avtal med nationer som inte erbjuder sina medborgare demokratiska valmöjligheter bör ställa höga krav på demokratisk utveckling. Inget bistånd ska gå till diktaturregimer, men däremot ska det civila samhället och demokratirörelser kunna få stöd av EU. EU bör oftare representera medlemsländerna i internationella organisationer som FN:s säkerhetsråd, WHO och Världsbanken.

Demokrati ska också vara målsättningen för långsiktiga partnerskap som EU ingår i med exempelvis Afrikanska unionen och Mercosur. Diskussioner kring demokrati och mänskliga rättigheter, inklusive sexuella och reproduktiva rättigheter samt hbtq-rättigheter, ska vara centrala med länder som tar emot bistånd, tecknar handelsavtal eller på annat sätt samarbetar med EU.

EU ska vara en stark röst för fred, mänskliga rättigheter och demokrati. Detta kräver att EU:s medlemsländer eftersträvar en så bred enighet som möjligt i den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Samtidigt behöver unionen oftare kunna agera snabbare och mer effektivt. Därför krävs att beslutsfattandet förenklas. Vi vill att EU tar steg emot att avskaffa enskilda länders veton inom utrikes- och säkerhetspolitiken, i första hand vad gäller sanktionsbeslut mot länder som begår brott mot de grundläggande fri- och rättigheterna.

Fortsatt hårt europeiskt tryck på Ryssland

Rysslands annektering av Krim och fortsatta hybridkrigföring i östra Ukraina kränker folkkrätten och utmanar grunderna för den europeiska säkerhetsordningen. Sanktionerna mot Ryssland har haft märkbar effekt. De ska fortsätta och utökas med fler företag i t.ex. energisektorn. EU:s energiunion måste också fullföljas för att långsiktigt minska beroendet av rysk gas. Liberalerna kvarstår vid uppfattningen att Nord Stream 2 inte ska byggas. EU ska också fortsätta verka för att Ryssland inte släpps in i OECD.

Fler medlemsländer och demokratiska värderingar

EU är en attraktiv union som skapar goda incitament till reformer som krävs för ett medlemskap. Medlemskap ska vara möjligt för de europeiska länder som driver en demokratisk politik, värnar om mänskliga rättigheter och rättsstatens principer och har en marknadsekonomi. I länder som är villiga att göra de reformer som krävs för ett medlemskap ska EU bistå med aktivt stöd och visa tydliga, högt ställda krav, och processen ska vara möjlig att avbryta när utvecklingen går åt fel håll.

För EU:s grannländer i öst, med undantag för Ryssland, krävs ett långsiktigt samarbete där målet är fullvärdigt EU-medlemskap. Medlemskapsförhandlingarna med Turkiet bör helt avslutas med anledning av den rådande politiska situationen i landet.

Snabbare färdplan för ett ukrainskt EU-medlemskap

Rysslands agerande i Ukraina är rättsvidrigt och strider mot både ukrainsk och internationell rätt. En eventuell framtida ansökan om EU-medlemskap från Ukraina ska behandlas enligt en särskild färdplan som kombineras med kraftfulla stödsatser för demokratibyggande och ekonomiska reformer. EU ska även fortsätta agera mot den ryska aggressionen mot Georgien och arbeta för ett fortsatt närmande mellan Georgien och EU. EU ska också verka för demokratiutveckling med grannländerna i öst för fortsatt, långsiktig utvidgning av EU med verktyg såsom frihandel för ökade incitament till reformarbete. EU ska självfallet stödja den demokratiska utvecklingen i Belarus.

Global frihandel

Den globala handeln får inte stanna av till följd av brexit eller USA:s nuvarande agerande. Utan ett långtgående handelsavtal mellan Storbritannien och EU som möjliggör en fortsatt smidig handel, och som samtidigt förutsätter fortsatt fri rörlighet för personer, tjänster, kapital och varor, skulle konsekvenserna bli ytterst allvarliga, främst för Storbritannien, men även för EU:s länder. Som förhandlingarna går ser ett avtalslöst brexit alltmer troligt ut och då måste EU tillsammans förbereda sig på dessa konsekvenser. Men Liberalerna anser att EU måste fortsätta verka för ett handelsavtal som gynnar både EU och Storbritannien.

I en tid då protektionismen växer ska EU fortsatt vara en stark röst för frihandel och stå upp för den regelbaserade internationella handelsordningen. EU ska verka för att minska alla typer av handelshinder och för att utveckla och modernisera WTO. I en situation där WTO inte tillåts fungera måste EU driva på för handelsliberaliseringar där intresserade länder deltar och förhandlar omfattande frihandelsavtal. Frihandelsavtalen ska genomsyras av EU:s gemensamma värderingar och bidra till långsiktig hållbarhet globalt.

EU måste fortsätta föra en dialog med USA och försöka normalisera de transatlantiska relationerna. Ett bra samarbete mellan EU och USA hade skapat goda förutsättningar för en fungerande multilateral handelsordning. EU:s regionala partnerskapsavtal för Afrika, som erbjuder tullfri och enkel export till EU, bör utvecklas. Liberalerna ser därför positivt på att kommissionen nu är tydligt engagerad i relationen mellan EU och afrikanska länder.

EU behöver också slå vakt om varumärkesförfalskning, både internt inom EU och internationellt, gentemot Kina för att skydda konsumenter och motverka kinesisk dumpning. Vi vill också skydda EU mot nationer med oärliga intressen som genomförs med strategiska investeringar. Ägarstruktur och avsikt måste kunna redovisas, men aldrig på bekostnad av den fria handeln.

Ökad fri rörlighet

Det finns fortfarande många hinder vid flytt inom EU. I Sverige är en av grundbultarna i tillvaron, personnumret, svåråtkomligt för inflyttade EU-medborgare till följd av krånglig byråkrati. Utan personnumret står individer inför svårigheter att öppna bankkonto, hamnar i kylan vad gäller rättigheter och kan ha svårigheter att få anställning. Vi vill se att unionen inför ett europeiskt socialförsäkringsnummer vid sidan av personnumret för att kringgå problem med arbetskraftsmigration inom EU som helhet. Som ytterligare

stöd för människors fria rörlighet ska pass utfärdade av EU-länder gälla som id-handling i alla EU-länder.

Fri rörlighet ska säkras för alla, även för pensionärer. När pensioner inte beskattas korrekt riskerar det att begränsa den fria rörligheten för pensionärer. Liberalerna vill därför se regler som garanterar att pensioner beskattas en gång, i första hand i landet där man bor och brukar välfärdstjänster, oavsett var i EU pensionären bor idag och var denne tjänat in sin pension.

Arbetskraftsinvandringen ska förenklas där systemet med EU-blåkort ska reformeras och öppnas upp, samt ökade möjligheter för en förenklad viseringspolitik där fler avtal sluts med länder likt de vi slutit med USA, Japan, Australien, Kanada, Malaysia och större delen av Central- och Sydamerika.

Gränsöverskridande vård

För att trygga patientsäkerheten i EU bör Sveriges regioner och Försäkringskassan förbättra informationen om möjligheten och rättigheten till vård i andra EU-länder. Gemensamma standarder som säkrar patientens intresse behövs för att garantera säkerhet och kvalitet vid vård i annat medlemsland. EU-medborgare som vägras abort i hemlandet ska utan risk för repressalier ha rätt att genomföra abort i ett annat EU-land. EU borde också inrätta europeiska specialistcentra vars kunskap kan ge vård åt sällsynta sjukdomar som kräver kompetens som ingen enskild expert kan införskaffa sig kunskap om i det egna landet. Kostnaden för dyra specialmediciner kan pressas genom gemensam upphandling för EU-länder, likt genom sådana vi såg under den inledande perioden av covid-19-pandemins spridning i EU.

Stärk den europeiska konkurrenskraften

För att se till att så många människor som möjligt i EU bidrar behöver vi samhällen som håller ihop och en fungerande välfärd. I allt väsentligt ligger ansvaret för välfärdspolitik på nationell nivå, men EU:s sociala pelare slår fast ett antal minimirättigheter kring utbildning, a-kassa, sjukförsäkring, barnomsorg, omställning och vård för alla medborgare. Pelaren ska fungera som påtryckningsmekanism som får medlemsländerna att genomföra nödvändiga reformer.

Alla medlemsländer har dock ett ansvar för sina medborgare. EU måste villkora och kontrollera att fortsatta stöd till länder som Rumänien och Bulgarien går till att förbättra situationen för alla dess medborgare, inklusive romer och andra minoritetsgrupper.

Medlemsländer ska också uppmuntras till vaccinskydd och insatser mot missbruk för ökad folkhälsa.

EU måste också fortsätta arbetet med kraftfulla ekonomiska reformer för att vässa konkurrenskraften. På samma sätt som kommissionen föreslagit i förhandlingarna om EU:s nästa långtidsbudget vill Liberalerna att den ”europeiska terminen”, den årliga process där EU-ländernas ekonomiska politik granskas av kommissionen, stärks och att EU:s ekonomiska stöd kopplas till denna granskning. På så sätt används EU-stöd till nödvändiga reformer och verkar till att ny fungerande politik finns på plats hos de länder som drar nytta av stödet. En viktig sådan reform är att se till att fler kvinnor kommer i arbete för att undvika att en stor grupp välutbildade människor inte bidrar till den ekonomiska tillväxten och välfärden i EU.

Modernisera regionalpolitiken

Skattepengar inom Europeiska unionen måste användas effektivt på platser där det behövs mest och samtidigt kräva en motprestation. Hela unionen gynnas om alla delar av EU växer ekonomiskt och därför måste de ekonomiska bidragen i större utsträckning gå till investeringar i de fattigaste länderna inom unionen. Satsningarna ska gå till projekt med tydligt europeiskt mervärde så som gränsöverskridande infrastruktur. Stöd som går till medlemsländer på nationell nivå genom EU:s olika fonder behöver minska, men delar av det stöd som kvarstår ska gå direkt till den regionala eller lokala nivån. Det ska även kunna vara möjligt att ge EU-stöd direkt till organisationer verksamma i civilsamhället som driver projekt i linje med målen för fonderna.

Värna digitala möjligheter

Den digitala utvecklingen erbjuder ökad produktion, snabbare kommunikation och nya arbetstillfällen. Inom EU vill vi därför se ett stabilt och brett rättsligt ramverk för ny teknologi, exempelvis blockchain, AI och delningstjänster. Ramverket ska utgå från och värna de demokratiska rättigheterna och den personliga integriteten utan att stoppa utvecklingen. Liberalerna värnar principen om nätneutralitet och anser att geoblockering på nätet måste minska för ett likvärdigt internet inom hela EU. Det hade varit ett viktigt steg i att skapa en enhetlig inre marknad för digitala tjänster. Vi vill också att EU:s direktiv om audiovisuella tjänster (AVMSD) rivs upp och reformeras i grunden då detta innehåller en rad problematiska krav, såsom att tillhandahålla en viss mängd europeiskt producerat innehåll och att medlemsstaterna ska se till att sådant som negativt kan påverka barns moral kan stoppas.

Reglera spelmarknaden på EU-nivå

Spelmarknaden i Sverige omreglerades den 1 januari 2019. Syftet med omregleringen, som Liberalerna under lång tid varit pådrivande för, var att ersätta det otidsenliga spelmonopolet med ett licenssystem som gör det möjligt för seriösa aktörer att verka på den svenska spelmarknaden, under ordnade former. Nu krävs licens och skatt i Sverige, det ställs höga krav på skydd mot manipulation och penningtvätt, alla måste vara anslutna till ett system för självavstängning och marknadsföringen ska vara ”måttfull”, med skarpa sanktioner mot de spelföretag som bryter mot detta.

Inom EU regleras spelmarknaden enskilt i medlemsländerna. Kommissionen har vänt sig till den europeiska standardiseringsorganisationen (CEN) för att rapporteringskraven på spelbolag ska vara lika i hela Europa. Syftet är att göra rapporteringen enkel för företagen för att dessa ska kunna konkurrera på lika villkor. För att ytterligare skärpa reglerna för spelbolagen anser Liberalerna att spelmarknaden bör regleras på europeisk nivå, utöver vad som finns i dag avseende rapporteringskrav för spelbolag.

Bättre skydd och integritet på nätet

Med framsteg inom tekniken skapas nya paradigmer med nya sårbarheter. För att skydda alla medborgares rättigheter och privatliv måste skydd för den egna personen på nätet förbättras. De lagar som stadgas borde följas upp och kontrolleras för att garantera deras praktiska nytta och efterlevnad. Alla nya EU-förslag ska analyseras ur integritetsper-

spektiv. Åtgärder på EU-nivå som inskränker den personliga integriteten får endast vidtas om ett motstående intresse väger uppenbart tyngre och åtgärden är effektiv. Internet erbjuder också möjligheter till bekämpning av organiserad brottslighet, men detta måste vägas upp mot den enskildes rätt till integritet.

Europeiska unionen ska bli världsledande på forskning

Inom EU krävs ett tätare samarbete för att koordinera forskningssatsningarna och tillsammans jobba mot ny kunskap. EU:s medlemsländer behöver öka sina nationella satsningar på forskning och målet bör vara att nå tre procent av BNP till forskning. Många anläggningar som krävs för världsledande spjutspetsforskning är så dyra och komplicerade att bygga att det inte är rimligt att flera medlemsländer samtidigt satsar på att bygga liknande anläggningar.

Vi vill också införa excellenscentra för att på europeisk nivå ge långsiktigt stöd till spjutspetsforskning genom riktade stöd för att möjliggöra rekryteringar av världsledande forskare som ges bästa tänkbara förutsättningar. Genom dessa centra vill vi främja ett globalt forskningssamarbete som utbyter kunskap både inom och utanför unionens gränser. Det måste också bli enklare att söka stöd från EU:s forskningsprogram genom att reformera ansökningsprocessen.

Ökade studiemöjligheter

Det finns mycket att hämta genom att internationalisera både forskning och utbildning. Tillgången ökar genom teknikutvecklingen, men det finns fortfarande hinder för både den tekniska och den fysiska utvecklingen. Idag finns inget system för att jämföra gymnasiebetyg mellan medlemsländerna, vilket skapar problem för den som söker en högskoleutbildning i ett annat land. För att kunna jämföra betyg och dessutom ge information om brister i utbildningssystemen bör ett system för att jämföra gymnasiebetyg inrättas i EU.

Ett internationellt perspektiv på utbildning berikar livet för tusentals européer och vi vill öka mängden svenska utbildningar som deltar i utbytesprogram.

Studenter med funktionsnedsättning ska få ökat stöd genom Erasmus plus som vi vill vidga och göra mer lättillgängligt. Detta kräver mer information till skolornas personal och studenter om möjligheterna till utbytesstudier.

Normera konsumentskyddet

Skyddet för konsumenterna är idag splittrat mellan länder som erbjuder olika leveranstjänster, garantier och andra konsumentskydd. I denna miljö är det då svårt för konsumenter att veta vilka regler, rättigheter och svårigheter som de måste förhålla sig till. Därför vill Liberalerna ha helt harmoniserad konsumenträtt istället för det lapptäcke som idag råder. Liberalerna välkomnar den kommande lagstiftningen som ger ökade möjligheter för konsumenter att gå samman och föra sin talan mot stora bolag.

De gemensamma EU-reglerna om e-legitimation är också en liberal vinst som vi måste värna om. Liberalerna vill att EU-kommissionen sätter in åtgärder för att säkra att reglerna genomförs och för att öka medvetenheten hos privata aktörer. Skulle systemet visa sig inte vara tillräckligt effektivt ska en gemensam europeisk e-legitimation införas.

Effektivisera EU

Europaparlamentets kostsamma och ständigt återkommande flytt av sammanträden mellan Bryssel och Strasbourg måste upphöra. Det är dyrt, onödigt och dåligt för klimatet. Parlamentet ska ha ett enda säte – i Bryssel.

Liberalernas inställning är att EU:s budget helt ska fokusera på områden med tydligt europeiskt mervärde: forskning, infrastruktur, migration, brottsbekämpning, utrikespolitik och bistånd. I första hand genom kraftiga omprioriteringar från jordbruksstöd och regionalpolitik, men budgeten kan också behöva öka om EU ges mer ansvar och utökade arbetsuppgifter.

Idag utgörs intäkterna i EU:s budget till största delen av avgifter från medlemsländerna. I framtiden bör detta kompletteras med en gemensam koldioxidskatt. Långtidsbudgeten bör följa Europaparlamentets mandatperiod och löpa över fem år.

Ett transparent EU

EU:s politik är idag svår att följa för unionens medborgare. EU:s offentlighetsprincip behöver stärkas och huvudregeln på alla områden måste vara offentlighet – inte sekretess.

Insynen i beslutsfattandet behöver öka. Ett steg mot detta mål är att alla lobbyister behöver förtecknas i ett obligatoriskt offentligt register. Likaså är det önskvärt att public service-medier erbjuder en täckande bevakning. Vi vill att allmänheten har god information om EU:s arbete och att väljarna kan fatta välinformerade demokratiska beslut om vilken politik de vill stödja.

Ett jämställt och demokratiskt EU

Det är oacceptabelt att medlemsländer vägrar att genomföra demokratiskt fattade EU-beslut och bryter mot EU:s grundfördrag – oavsett om det gäller migrationspolitik, rättsstaten eller ekonomiska frågor. Kommissionen ska, utan att ta politiska hänsyn, väcka talan mot länder som inte genomför EU-rätten i tid eller på rätt sätt. Processer i EU-domstolen mot länder som syndar måste gå snabbare än idag. Lika många kvinnor som män i EU:s institutioner ska eftersträvas gällande både personal och förtroendevalda.

Stärk Europaparlamentet och riksdagen

Europaparlamentet saknar idag rätten att själv initiera lagstiftning och måste invänta lagförslag från EU-kommissionen. I fall där EU-kommissionen vägrar att lägga fram förslag som lagstiftaren vill se bör Europaparlamentet ha rätt att själv initiera nya EU-lagar som sedan beslutas om tillsammans med ministerrådet. Liberalerna vill därutöver stärka rätten för Europaparlamentet att vid särskilda händelser kalla enskilda, så som företagsledare, till granskningsutfrågningar.

De nationella parlamenten ska också få en utökad roll där möjligheter ges till rigorös insyn och tydliga påverkansmöjligheter under tiden EU tar fram nya lagar. Tillsammans med andra parlament i medlemsländerna ska riksdagen kunna uppmana EU-kommissionen att lägga fram lagförslag.

Fredrik Malm (L)

Tina Acketoft (L)

Maria Nilsson (L)

Gulan Avcı (L)

Mats Persson (L)

Johan Pehrson (L)

Lina Nordquist (L)

Christer Nylander (L)

Allan Widman (L)